

Förstå familjen – att möta föräldrar med egen funktionsnedsättning

Barnrättsdagarna 2024

Föräldrar med funktionsnedsättning

- Tidigare stort fokus på föräldrar till barn med funktionsnedsättning, medan föräldrar med egen funktionsnedsättning har fått mindre uppmärksamhet,
- Inte en homogen föräldragrupp, olika funktionsnedsättning ger olika behov och svårigheter, och kognitiva nedsättningar ger särskilda förutsättningar,
- MFD:s rapporter visar att yrkesverksamma ofta har svårt att känna igen och identifiera föräldrar med kognitiva svårigheter.

Hinder och utmaningar

- MFD:s undersökning om föräldraskap och funktionsnedsättning visar att många föräldrar med funktionsnedsättning:
 - Möts av hinder i sitt föräldraskap.
 - Har behov av stödinsatser i föräldraskapet.
 - Inte får ta del av de stödinsatser de har behov av (nära hälften av föräldrarna uppger detta).
 - Känner sig ifrågasatta i sitt föräldraskap på grund av sin funktionsnedsättning, samt;
 - Att bristen på stöd ger negativa konsekvenser för både föräldrar och barn.

Föräldrar med kognitiva svårigheter

Forskning inom området har tidigare varit inriktad på att förstå svårigheter i relation till föräldraskapet. Föräldrarna själva har sällan fått komma till tals.

- Svårigheter att upprätthålla en fungerande familjevardag,
- Svårigheter kring bland annat planering, problemlösning och föräldravägledning,
- Prokrastrinering av nödvändiga föräldrauppgifter, en hög föräldraskapsrelaterad stress samt negativa tankar om den egna föräldraförmågan,
- Möjlig förhöjd risk för mentaliseringssvårigheter.

Behov av ett förebyggande arbete utifrån varje förälders egna förutsättningar.

FÖRSTÅ FAMILJEN

Ett verktyg för dig som möter föräldrar med kognitiva svårigheter

EN FÖRÄLDER BLIR TILL

Temat är att som professionell **möta föräldrar med olika kognitiva svårigheter.**

Svårigheterna kan bero på neuropsykiatriska funktionsnedsättningar som autism och adhd, intellektuella funktionsnedsättningar (IF), svag teoretisk begåvning, förvärvade hjärnskador efter sjukdom eller olycksfall och tillfälliga kognitiva svårigheter.

att vara förälder med kognitiva svårigheter

att vara barn till föräldrar med kognitiva svårigheter

att möta föräldrar med kognitiva svårigheter

1. VAD ÄR PROBLEMET?

Kognitiva svårigheter
Rätt stöd i rätt tid
Olika faktorer samverkar
Risker för barnen
Stöd till föräldrar kan skydda barnen
Att möta föräldrar

2. INSPIRATION

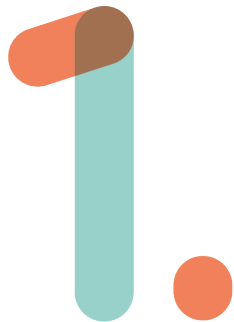
Vi bygger förtroende
Nätverkskartor visar relationer
Tydlighet och öppenhet
Att se under ytan
Öppen förskola med extra stöd
Stödgrupper för barn
Föräldrar berättar

3. INVENTERING

Nå fram
Förstå
Guida i föräldraskapet
Samarbeta

4. HANDLING

Vad är problemet?

”

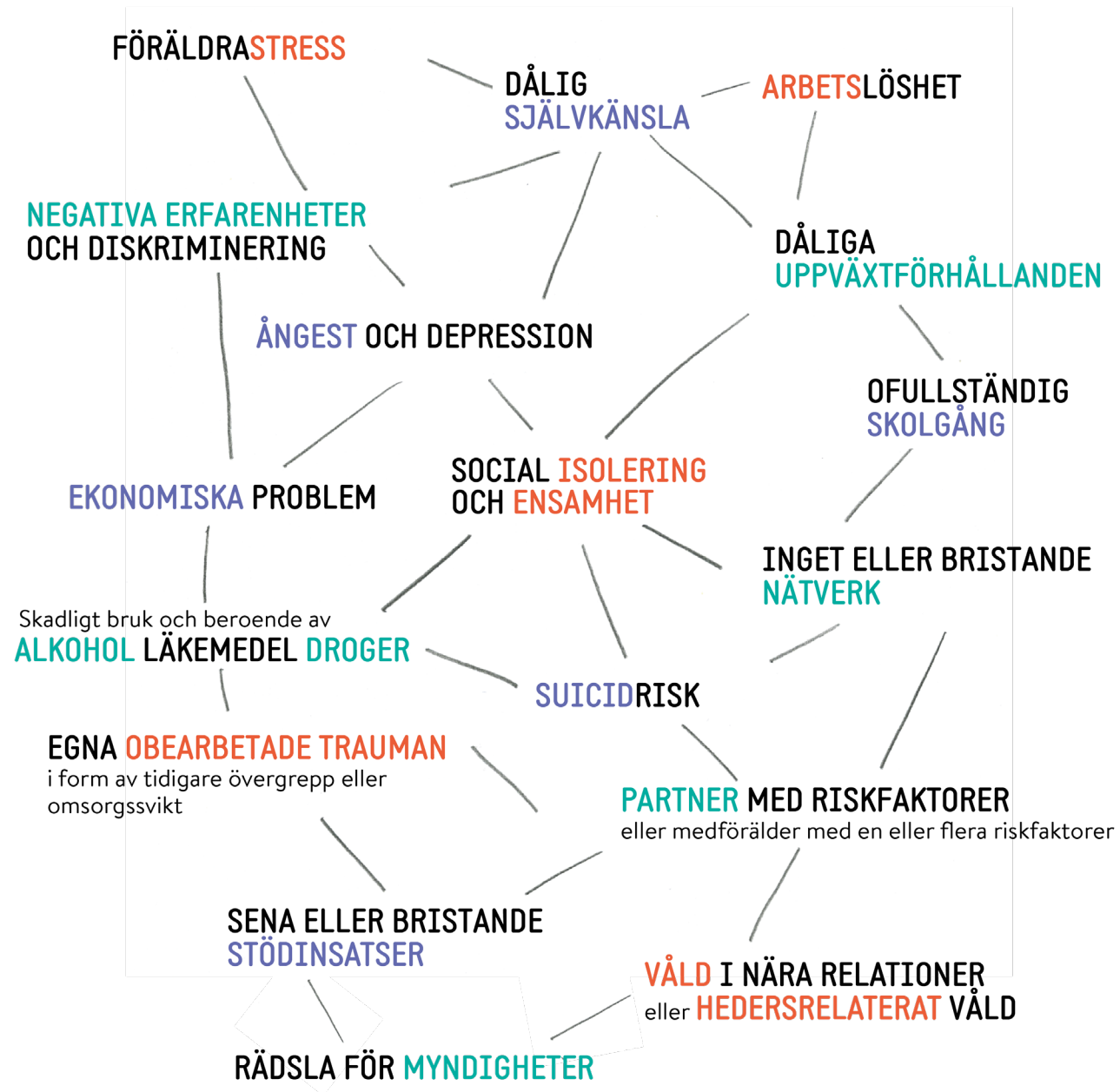
En mamma jag träffar födde sitt första barn för ett år sedan. Hon har adhd och beskriver för mig att hon inte kunde ta in någonting när hon gick hos barnmorskan. Och nu är det samma sak på BVC. Det är en otroligt stressig situation för henne. Barnet ska vägas och mätas samtidigt som BHV-sjuksköterskan informerar och ställer frågor. Ibland ska bebisen vaccineras också.

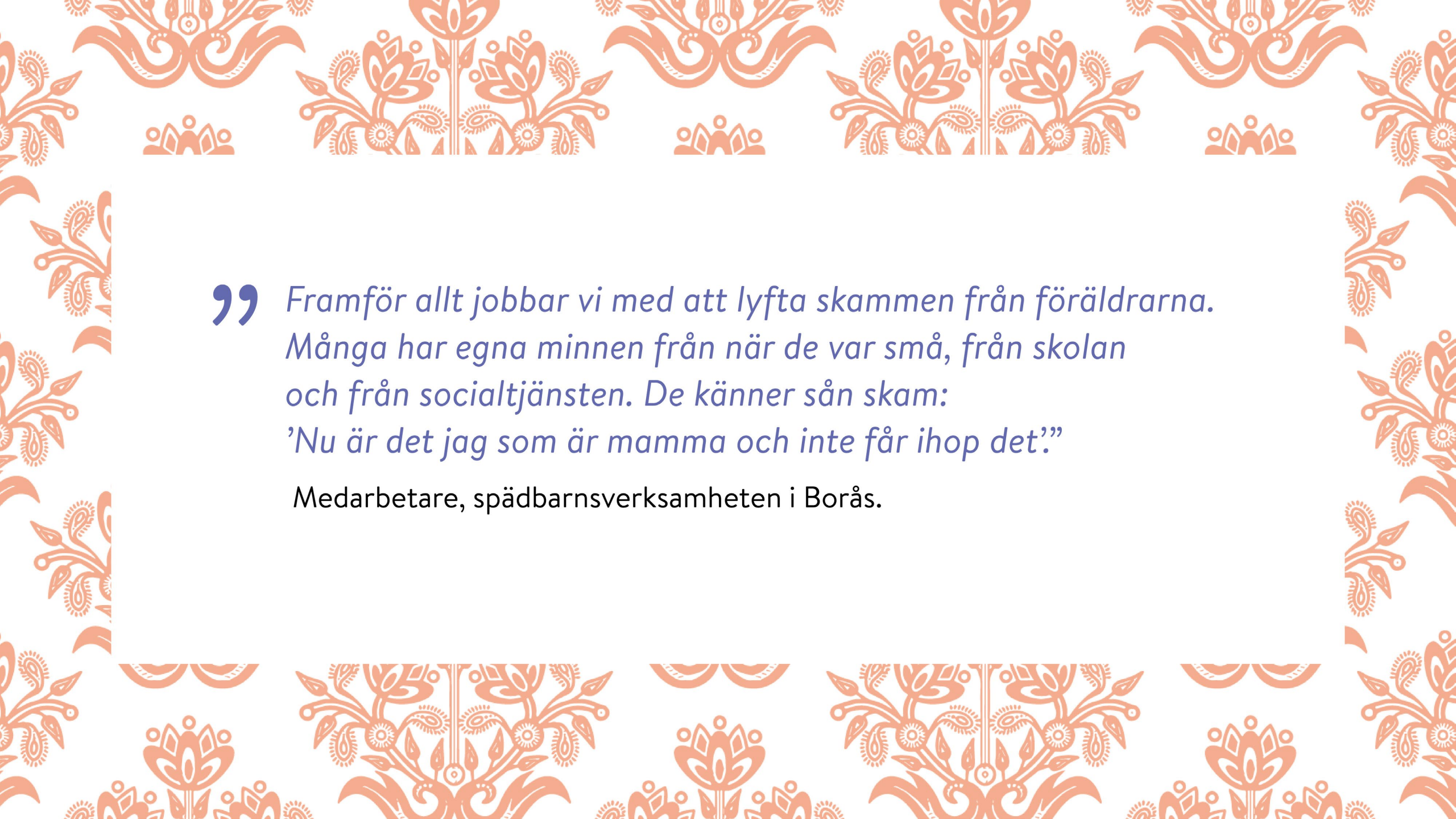
Det är liksom hela situationen som är för mycket. Hon ska ta bussen dit och komma i tid. Barnet ska vara nöjt och inte gråta. Både hon och barnet ska vara hela och rena. Det är så påfrestande för mamman att hon inte kan ta till sig någon information där och då.

Men det här berättar hon inte för sin BHV-sjuksköterska. Inte heller om kaoset hemma.”

Socionom, Västra Götalandsregionen.

The image features a repeating pattern of stylized orange flowers and leaves along the top, bottom, and side edges of a white central area. The flowers have multiple petals and are connected by leafy stems. Small, stylized human figures are integrated into the design, appearing as part of the floral motifs.

” Framför allt jobbar vi med att lyfta skammen från föräldrarna. Många har egna minnen från när de var små, från skolan och från socialtjänsten. De känner sån skam: 'Nu är det jag som är mamma och inte får ihop det.'”

Medarbetare, spädbarnsverksamheten i Borås.

MEN...

De får väl lära sig att komma i tid och följa instruktioner!

MEN...

De får väl lära sig att komma i tid och följa instruktioner!

Ibland finns en missuppfattning att det handlar om ovilja, lathet eller "dålig karaktär" när det egentligen handlar om en oförmåga. Många med kognitiva svårigheter har olika utmaningar i vardagen som också kan visa sig i kontakten med er verksamhet. Hur kan ni jobba för att underlätta?

GÖR SÅ HÄR!

Föräldrars råd till vårdpersonal

- Ge gott om tid i en lugn miljö
- Var lugn, snäll, intresserad och respektfull
- Skapa en bra och trygg relation tidigt
- Ge enkel, kort och tydlig information
- Var medveten om att koncentration kan vara svårt

TIPS FRÅN MAMMOR MED ADD, ADHD OCH AUTISM

Utgå inte alltid från att föräldraskapet är fantastiskt. Våga vända på det. Våga fråga om det som är jobbigt och svårt. Många behöver hjälp att be om hjälp.

Uppmuntra det. Fråga:

- Vad är din utmaning?
- Vad är det du jobbar med i ditt föräldraskap?
- Finns det någon du kan prata med? Har du personer som du kan be om hjälp? Vilka då?
- Vad kan jag stötta dig med? Kan vi ta in fler som också kan hjälpa till?

Ge exempel på vilka det kan vara och vad de kan göra. Var så konkret som möjligt. Det är också skönt att få höra att föräldraskapet är svårt – att många kämpar. Och att det är något väldigt fint. Det kan vara både och.

Hur har familjen har det?

En viss diagnos säger inte så mycket om en enskild förälders förmågor och förutsättningar. Som professionell behöver du ta reda på hur den specifika föräldern, barnet och familjen har det.

- Vilka styrkor och skyddsfaktorer finns?
- Vilka svårigheter och riskfaktorer?
- Hur mår föräldern? Påverkas barnen?
- Får barnen det de behöver?
- Riskerar barn att fara illa?

A decorative border with a repeating floral pattern in a light purple color, framing the central text area.

Förstå familjen finns på webben
www.vgregion.se/jamlikvard

- Beställ verktyg gratis
- Introduktionsföreläsning 25 minuter
- Två användningsförslag
- Inspirationsfilm hos Myndigheten för delaktighet

Tack!

Maria Melin

GD-stab

Myndigheten för delaktighet

Maria.melin@mfd.se

Kristin Eliasson

Kunskapscentrum för jämlik vård

Västra Götalandsregionen

kristin.eliasson@vgregion.se